

Görkəmli dövlət xadimi, bacarıqlı səhiyyə təşkilatçısı, böyük alim

Böyük alim, görkəmli dövlət xadimi Əziz Əliyev bütün həyatı boyu əldə etdiyi çoxsaylı nailiyyətlərinə baxmayaraq, ciddiliyi, zəhmətsevərliyi, prinsipiallığı və səmimiliyi ilə fərqlənmişdir. O, bütöv bir həkimlər və alimlər nəslini yetişdirmiş və bununla respublikada qabaqcıl və nümunəvi səhiyyənin təşkili, tibb elminin yaradılması və inkişafının əsasını qoymuşdur. Onun adı, xatirəsi insanların yaddaşında daim yaşayan, nəsildən-nəslə ötürülən şəxsiyyətlərin siyahısına əbədi olaraq həkk edilmişdir.

Uzun illər indiki Azərbaycan Tibb Universitetinin və adını daşdığı Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun rektoru, Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun direktoru, Azərbaycan Respublikasının xalq səhiyyə komissarı, Azərbaycan KP MK-nın katibi, Dağıstan MSSR Vilayət Komitəsinin birinci katibi və digər yüksək vəzifələrdə çalışmış, Azərbaycan Respublikasının əməkdar həkimi, tibb elmləri doktoru, professor Əziz Məmmədkərim oğlu Əliyev 1897-ci ilin yanvar ayında anadan olmuşdur. O, ibtidai təhsilini rus-tatar (Azərbaycan) məktəbində almışdır. Lakin bu təhsil Əziz Əliyevi qane etməmiş və o, 1908-ci ildə İrəvanda gimnaziyaya qəbul olunmuş, 1917-ci ildə oranı bütün fənlər üzrə əla qiymətlərlə başa vurmuşdur. Maddi cəhətdən təhsilini davam etdirmək imkanında olmayan Əziz Əliyev Bakı milyonçu-xeyriyyəçisi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin köməyi ilə Peterburqa (indiki Sankt - Peterburq) gedib attestasiya yolu ilə müsabiqədən keçərək Rusiyanın ən nüfuzlu ali tibb müəssisəsi sayılan Hərbi Tibb Akademiyasına daxil olmuşdur.

Əziz Əliyev elə birinci kursun əvvəllərində Hərbi Tibb Akademiyasında təhsil almaqla bərabər, Peterburqda səpkili yataqla mübarizə əleyhinə təşkil edilmiş dezinfeksiya təmir briqadasında işə düzəlmişdir. Aldığı maaşla özünün minimal güzəranını təmin etmiş, valideynlərinə də kömək göstərmişdir. 1918-ci ilin may ayına qədər burada həm çalışmış, həm də Peterburq Hərbi Tibb Akademiyasında oxumuşdur. 1918-ci ildə Əziz Əliyevin atası vəfat etmişdir. O vaxtlar anasına və kiçik qardaşına xalası Qədirbəyova himayədarlıq etmişdir.

1918-ci ilin iyun ayının sonlarında yay tətilini evlərində keçirən Əziz Əliyev dəhşətli mənzərə ilə üzləşir. Daşnakların antitürk, antiazərbaycan təbliğatından doğan amansız təqiblərə tab gətirməyən ailə çətinliklə də olsa Naxçıvanın Şərur rayonuna köçməli olur. Əziz Əliyev bir müddət Şərurda qaldıqdan sonra ailəsini Şahtaxtı kəndinə aparır. Buradakı ağır vəziyyət və ermənilərin törətdikləri qırğınların fəlakətli nəticələri onu Peterburqa qayıtmaq, təhsilini davam etdirmək imkanından məhrum edir. Lakin o, tiblə əlaqəsini kəsmir. 1920-ci ilin may ayında İrəvanda məskən salmış daşnak qoşunları silahlı hücumu keçərək müdafiəsiz Şərur rayonunu, o cümlədən Şahtaxtı kəndini də işğal edir. Qanlı qırğından salamat çıxan və didərgin düşən Şahtaxtı əhalisi ilə birlikdə Əziz Əliyevin də ailəsi erməni zülmünə tab gətirməyərək Arazı keçir və bir müddət Cənubi Azərbaycanın Ərəblər kəndində qalır. Əziz Əliyev fəaliyyətini burada da davam etdirir və həkim köməkçisi vəzifəsində çalışaraq əhaliyə tibbi xidmət göstərir. 1920-ci ildə anası Ərəblər kəndində vəfat edir. 1921-ci ilin iyun ayında onlar, nəhayət, Şahtaxtı kəndinə qayıdır və Əziz Əliyev 1923-cü ilin may ayına qədər həmin kənddə orta tibb işçisi, həkim köməkçisi kimi çalışır.

1923-cü ilin may ayından sonra Əziz Əliyev Bakıya köçür və burada ardıcıl olaraq Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Şurasında iş icraçısı, həmin idarənin ümumi şöbə müdirinin müavini, katibin müavini və nəhayət, respublika Xalq Komissarları Şurasının katibi vəzifəsini icra edir. Böyük şəxsiyyət bu məsuliyyətli vəzifələrdə çalışmaqdan yanaşı, 1923-cü ildən etibarən yarımçıq qalmış ali tibb təhsilini də davam etdirir. O, 1927-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin tibb fakültəsini bitirir və Daxili xəstəliklər kafedrasında saxlanılır. Əziz Əliyev həmin kafedrada əvvəlcə ordinator, sonra isə aspirant, assistent və dosent olur. O, eyni zamanda təhsil aldığı universitetin partiya təşkilatında işə cəlb edilir və xeyli vaxt orada çalışır.

Əziz Əliyev İkinci dünya müharibəsindən həm əvvəlki, həm də sonrakı illərdə Azərbaycanda səhiyyənin təşkili məsələsinə xüsusi diqqət yetirib və onun bu sahədəki əvəzsiz xidmətləri tarixə qızıl hərflərlə həkk olunub. O, Xalq Səhiyyə Komissarlığında müalicə şöbəsinin müdiri, Bakı səhiyyə şöbəsinin müdiri, Xalq Səhiyyə Komissarlığında müavin, xalq səhiyyə komissarı və digər vəzifələrdə çalışarkən respublikanın bütün rayonlarını qarış-qarış gəzib, səhiyyənin problemlərinin aradan qaldırılması üçün əməli tədbirlər görüb. Həm özünə, həm də başqalarına qarşı son dərəcə tələbkar olan bu böyük şəxsiyyət bütün həyatı boyu ölkəmizdə tibb elminin inkişafına, yüksək ixtisaslı tibb kadrlarının hazırlanmasına çalışıb və həmişə də istədiyinə nail olub.

Azərbaycanın bütün həkimlərinin ustad müəllimi hesab edilən görkəmli alimin həyatının Azərbaycan Tibb Universiteti (o zaman Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu adlanırdı) ilə bağlı parlaq səhifələri respublikanın tibb ictimaiyyəti, səhiyyə işçiləri, professor-müəllim heyəti və tələbə kollektivi üçün nümunə olacaq möhtəşəm bir ömür yoludur.

1930-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin tibb fakültəsinin bazası əsasında Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun yaradılması və bundan sonrakı çətin mərhələlərdə buraya rəhbərlik etmək böyük cəsarət tələb edirdi. Əziz Əliyev həmin illərdə ADTİ-nin yaradılmasının təşkilatı işlərinin yerinə yetirilməsində mühüm rol oynayan əsas simalardan biri olub və 1932-ci il iyunun 1-dən etibarən təhsil ocağının rektoru vəzifəsində çalışmağa razılıq verib. O illərdə bir tərəfdən respublikada yüksək ixtisaslı həkimlərin hazırlanmasına ciddi ehtiyacın duyulması,

digər tərəfdən də onların hazırlığını təmin edə bilən kadr qıtlığı, Azərbaycan dilində tibbin bütün sahələri üzrə dərslər və dərslər vəsaitlərinin yoxluğu, tədris bazalarının zəifliyi, kitab fondunun lazımı səviyyəyə çatdırılmaması, institutun özünün nəşriyyatının olmaması və digər məsələlər təhsil ocağının rektorunun işinə böyük maneələr törədirdi. Bu və ya başqa global problemlərin aradan qaldırılması üçün Əziz Əliyev rahatlıq bilmədən onların bir çoxunun müvəffəqiyyətli həllinə nail olurdu. Tibb İnstitutu, sözün həqiqi mənasında, inkişaf edərək formalaşırdı. O, var qüvvəsi ilə təhsil ocağının dünya standartları səviyyəsinə qaldırılmasına çalışır, bu yolda böyük səy göstərərək yeni uğurlar qazanırdı. Azərbaycan Tibb Universiteti və onun kollektivi indiyədək keçdiyi şərəfli yolda əldə etdiyi nailiyyətlərə görə səhiyyənin və tibb təhsilinin mahir təşkilatçısı professor Əziz Əliyevə minnətdardır.

1934-cü ilin mart ayında böyük alim respublikada səhiyyə işini canlandırmaq məqsədilə Bakı şəhər səhiyyə şöbəsinin müdiri vəzifəsinə təyin edilir. Ancaq çox keçmədən - 1935-ci il yanvarın 14-də yenidən ADTI-nin rektoru vəzifəsinə qaytarılır.

Əziz Əliyev təhsil ocağına rektor təyin edildikdən az sonra onun rəhbərliyi ilə vacib sayılan bütün məsələlər üçün geniş tədbirlər planı hazırlanır və islahatlara başlanılır. O, ilk növbədə azərbaycanlı kadrları işə cəlb edərək onların fəaliyyət dairəsini genişləndirir və ana dilində dərslər, dərslər vəsaitləri, monoqrafiya və tövsiyələr yazılmasına nail olur. 1932-1935-ci illər ərzində əməkdaşlar tərəfindən Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə 45 adda dərslər və dərslər vəsaiti tərtib edilərək tibb təhsili alan tələbələrin ixtiyarına verilir. Bu, o dövrün texniki imkanları üçün çox böyük göstərici idi. Böyük alimin təşəbbüsü ilə işıq üzü görünən əsərlərdə onun özünün "Klinik analizlər" kitabı, K. Ə. Balakışiyevin "İnsanın normal anatomiyası", M. Qəniyevin "Mikrobiologiya kursu", C. Hüseynovun "Patoloji anatomiya", Y. Qaziyevin "Ağciyər vərəmi", Ü. Musabəyovanın "Göz xəstəlikləri", Ə. Talışinskiyinin "Travmatologiya", Q. Səfərovun və Ə. Həsənovun "Bioloji kimya" və digər dərslər, eləcə də M. Mirqasımovun, M. Topçubaşovun, M. Mirsəlimovun, M. Əfəndiyevin, Z. Məmmədovun və başqalarının çap olunan əsərləri Azərbaycanın tibb tarixində sanki abidəyə çevrilmiş nəşrlərdən hesab edilir. Təqdirəlayiq haldır ki, bu kitablar indi də öz dəyərini saxlayır və onların hər birinin işıq üzü görməsində Əziz Əliyevin müstəsna rolu olub. Böyük alim qısa müddətdə digər dillərdə yazılan və Azərbaycan dilində ekvivalenti olmayan tibbi kitablardan ən vaciblərinin Azərbaycan dilinə tərcüməsi işini reallaşdırıb. Onun təşəbbüsü ilə İ. Berberinin "Boğaz, burun, qulaq xəstəlikləri", A. Qaltçının "Uşaq xəstəlikləri", V. Skvortsovun "Farmakologiya kursu", E. Freyzeldin "Histologiya" adlı kitabları və digər müəlliflərin dərsləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilib. Ümumiyyətlə, 1930-1945-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun əməkdaşları tərəfindən 80 adda dərslər və dərslər vəsaiti nəşr olunub ki, onların da 55-i Əziz Əliyevin instituta rəhbərlik etdiyi beş il ərzindəki yaradıcı və məhsuldar dövrə təsadüf edir.

Professor Əziz Əliyev Azərbaycan Tibb Universitetinin hazırkı əsas kitabxanasının təşkilatçısı və yaradıcısı olub. Görkəmli alimin təşkil etdiyi tibbi kitabxana unikal nəşr evinə çevrilib və ehtiyacı olanların hamısı istədiyi vaxt ondan istifadə edə bilib. 1936-cı ildə Əziz Əliyevin yaratdığı kitabxana komissiyası oxuculara belə bir təlimat göndərib: "Kitabxana plan üzrə SSRİ-də nəşr olunan bütün təzə kitabları, o cümlədən dövrü tibbi və biologiya üzrə ədəbiyyatı alır. Bunlardan əlavə, kitabxana SSRİ-nin 231 elm müəssisəsi və 87 xarici ölkə ilə kitab mübadiləsi aparır".

Əziz Əliyev bütün fəaliyyəti dövründə tibb nəşriyyatı yaratmaq, onu təkmilləşdirmək və inkişaf etdirmək yolları haqqında düşünüb. O, bu sahədəki ideyalarını tədricən həyata keçirməyə başlayıb və institut kollektivinin köməyi ilə "Tibb nəşriyyatı" yaradıb. Professorun təşəbbüsü ilə ilk dəfə "Praktiki və nəzəri tibb jurnalı"nın nəşri əsaslı surətdə təkmilləşdirilib. 1935-ci ildə o, jurnalın baş redaktoru olub. 1933-cü ildə Əziz Əliyevin təşəbbüsü ilə "Tibb kadrları uğrunda" adlı çoxtiraajlı qəzetin çapı qaydaya salınıb. Hazırda bu qəzet "Təbib" adı ilə ATU-da nəşrini davam etdirir.

Əziz Əliyev hansı ictimai, inzibati, təşkilati işdə çalışsa da, bir an belə elmi axtarışlarını dayandırmayıb. O, institutu bitirdikdən iki il sonra - 1929-cu ildə namizədlik, 1937-ci ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə edib. Alimin doktorluq dissertasiyası Azərbaycanda ilk dəfə olaraq SSRİ EA-nın ÜLKGİ Mərkəzi Komitəsinin mükafatına layiq görülən dəyərli və əhəmiyyətli elmi iş hesab olunub. Əziz Əliyev 1941-ci il mayın 13-də Azərbaycan SSR xalq səhiyyə komissarı işləyərkən SSRİ EA-nın Azərbaycan filialının rəyasət heyəti nəzdində təşkil edilmiş elmi şuranın üzvü, 1956-cı ildə professor vəzifəsinə seçilib.

Əziz Əliyevin "Klinik analizlər" adlı dərsləri tələbələr və gənc həkimlər tərəfindən rəğbətlə qarşılanıb. Onun bir neçə elmi əsəri "Azərbaycan tibb jurnalı"nda çap edilib. "Həzm zamanı qanın xloridləri" (1928), "Malyariyanın Karno metodu ilə müalicəsi" (1932), "Klinik analizlər üzrə rəhbərlik" (1933) və s. əsərləri o zaman tibb ictimaiyyətinin böyük marağına səbəb olub. Əziz Əliyev uzun müddət eksperimental nefritin öyrənilməsi problemi ilə məşğul olub, elmi tədqiqatın əsas məğzini bu istiqamətə yönəldib. Görkəmli alim elmi işlərini çox məharətlə pedaqoji işlə uzlaşdırıb və Fakültə terapiyası kafedrasında dərslər deyib. Belə ki, o, 1927-ci ildən ADU-nun tibb fakültəsinin Diaqnostika kafedrasında ordinator və aspirant, 1930-cu ildən isə ADTI-nin Terapiya və Diyar patologiyası kafedrasında assistent və dosent vəzifələrində çalışıb.

Görkəmli alimin instituta rəhbərlik etdiyi dövrdə 11 doktorluq və çoxlu namizədlik dissertasiyası müdafiə edilib. Professorun təşəbbüsü ilə kafedraların nəzdində təsis edilmiş aspiranturada dörd il ərzində 30 tibb elmləri namizədi hazırlanıb. Onlardan 19 nəfəri milli kadr olub. O, tibb sahəsi üzrə azərbaycanlı həkimlərin hazırlığını daim ön plana çəkib və onların yüksək ixtisaslı mütəxəssis kimi yetişməsində müstəsna rol oynayıb. Əziz Əliyev institutda təhsil alan tələbələrin həyatı ilə həmişə maraqlanıb. 1933-cü ildə onun təklifi və təşəbbüsü ilə indiki

Kliniki Tibb Mərkəzinin yaxınlığında tibb şəhərciyinin inşasına başlanıb. Sonralar həmin şəhərcikdə tələbə yataqxanaları ilə birlikdə nəzəri kafedralar üçün tədris korpusları tikilib. Bu iş ulu öndər Heydər Əliyevin ölkəmizə başçılıq etdiyi dövrdə uğurla başa çatdırılıb.

1933-1934-cü illərdə ölkədə çörək qıtlığı yarandığından tələbələrin güzəranı xeyli ağırlaşdı. Əziz Əliyevin təşəbbüsü ilə o zaman "Azad qadın" heykəlinin yanındakı məktəbin birinci mərtəbəsində tələbə yeməxanası təşkil edilib. O, tələbələrə gündə 500-600 qram çörəklə bərabər pulsuz yemək də veririb. Əziz Əliyev Tibb İnstitutunda rektorluq fondu yaradıb və həmin fondun hesabına ehtiyacı olan tələbələr üçün hər il paltar, ayaqqabı, tədris ləvazimatı aldırıb.

Görkəmli alim hər il institutun son kurs tələbələrinin ən yaxşılarını, istedadlılarını seçib Moskvanın və Sankt - Peterburqun məşhur ali tibb məktəblərinə göndərər, onlara təcrübə toplanmaları üçün əlverişli şərait yaradardı. Belə vaxtlarda o özünü hərtərəfli xeyriyyəçi kimi aparar, digər şəhərlərə təhsil almağa gedən tələbələrə pul yardımı edər, onları öz hesabına geyindirirdi.

1936-1940-cı illərdə bacarıqlı səhiyyə təşkilatçısı malyariya və traxomaya qarşı mübarizədə xüsusi fəallıq göstərmişdir. Uğurla həyata keçirilən ciddi tədbirlər sayəsində respublikada tüğyan edən bu dəhşətli xəstəliklərin kökü kəsilib. Əziz Əliyevin başçılığı ilə xüsusi dispanserlər, şəhər və kəndlərdə 50 yerlik göz xəstəxanaları açılıb.

İkinci dünya müharibəsi illərində Əziz Əliyev alay polkovniki rütbəsində sovet əsgərləri ilə birlikdə siyasi rəhbər kimi Cənubi Azərbaycana göndərilib. Təbrizdə, Urmiyada, Ərdəbildə, Mərənddə, Zəncanda olub. Onunla birlikdə gedən və mədəni-maarif işi ilə məşğul olan ziyalılardan - Osman Sarıvəlli, Süleyman Rüstəm, Ənvər Məmmədyanlı, Qılman Musayev, İsrail Nəzərov, Əhəd Bağırzadə, Qulam Məmmədli, Mehdixan Vəkilov, Cabbar Məcnunbəyov "Vətən yolu" qəzetinin redaksiyasında fəaliyyət göstərmişlər. Əziz Əliyev Cənubi Azərbaycanda İmran Qasımov, Rəsul Rza, Mehbalı Əmiraslanov və başqaları ilə də yaxın təmasda olub. Onlar Azərbaycanın ağırlarını ürəklərində çəkərək vətənə fədakarcasına çalışmışlar.

Əziz Əliyevin fəaliyyət dairəsi olduqca rəngarəng və çoxcəhətlidir. O, müəyyən müddətdə Bakı Dövlət Universitetinin rektoru vəzifəsində çalışmışdır. Akademik Mustafa bəy Topçubaşov haqqı olaraq yazıb: "Əziz, Aşıq Ələsgər demişkən, hər elmdən həli idi. Onun hansı institutu bitirdiyini müəyyənləşdirmək çətin idi. Əziz Əliyev bütün sahələrdə özünü yüksək səviyyəli mütəxəssis kimi göstərə bilirdi. O, əsl "cəmiyyət həkimi" idi. Çünki Əziz ictimai sağlamlığın mahiyyətini, onu müəyyən edən amillər kompleksini, təbabətin sosial-gigiyenik problemlərini, səhiyyənin əsaslarını və başqa məsələləri çox yaxşı bilirdi. O, sağlamlığa universal hüquq kimi baxırdı. Təbabətin atası Hippokrat həkimlər üçün nə diləmişdisə, hamısı Əziz Əliyevdə var idi".

Böyük alim səhiyyənin ümumbəşəri prinsiplərini və beynəlxalq problemlərini heç vaxt nəzərdən qaçırmırdı. Azərbaycan səhiyyəsinin kütləvilik prinsiplərinin sadəcə təşəbbüskarı deyil, eyni zamanda əsas təşkilatçısı olmuşdu. Belə ki, 1940-cı ildə Göyçay rayonunda təkə həkimlər, tibb işçiləri yox, bütün əhali "Profilaktik və sağlamlaşdırıcı aylıq" şüarı ilə geniş bir dairədə abadlıq, sanitariya-təmizlik, profilaktika, əks-epidemik tədbirlər, yaşıllıq və digər işlərlə məşğul olmuşdur. Bu tədbir 27 iyul 1940-cı ildə Azərbaycan SSR XKS-in kollegiyasında yüksək qiymətləndirilmişdir.

Əziz Əliyev 1941-1942-ci illərdə Azərbaycan KP MK-nın katibi, 1942-1948-ci illərdə isə Dağıstan MSSR Vilayət Komitəsinin birinci katibi vəzifələrində çalışaraq özünü yetkin və bacarıqlı dövlət xadimi kimi göstərə bilmişdir. O, 1949-1950-ci illərdə Moskvada ÜİK(b)P MK-nın inspektoru, 1950-1951-ci illərdə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini, sonrakı illərdə Azərbaycan SSR Elmi-Tədqiqat Ortopediya və Bərpa Cərrahlığı İnstitutunun direktoru, həmçinin Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun rektoru vəzifələrində fəaliyyət göstərmişdir. Əziz Əliyev I-II çağırış SSRİ Ali Sovetinin deputatı seçilmişdir. O, həmçinin Azərbaycan SSR Ali Sovetinin I-III, Dağıstan MSSR Ali Sovetinin II çağırış deputatı olmuşdur. Əziz Əliyev vətən və xalq qarşısındakı misilsiz xidmətləri ilə görkəmli həkim və alim, mahir səhiyyə təşkilatçısı və bacarıqlı sərkərdə, səriştəli rəhbər və təcrübəli dövlət xadimi kimi yüksək qiymətləndirilib. O, iki dəfə Lenin ordeni, Qırmızı Əmək Bayrağı ordeni, I dərəcəli Vətən müharibəsi ordeni, "Səhiyyə əlaçısı" döş nişanı və bir çox medallar, o cümlədən 1948-ci ildə "Moskvanın yaranmasının 800 illik xatirə medalı" və çoxsaylı fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir.

Dağıstanda işləyərəkən dağıstanlılar Əziz Əliyevə üzərində onun əksi həkk edilən xüsusi medalyon bağışlayıb və bu, xalq məhəbbətindən doğan ali duyğunun təntənəsinə çevrilib. Həmin medalyon Azərbaycan Tarix Muzeyində saxlanılır. 1960-cı ildə Əziz Əliyevə Azərbaycan SSR-in əməkdar həkimi fəxri adı verilib. Bir müddət rektor kimi fəaliyyət göstərirdi ADHTİ, Bakının mərkəzi küçələrindən biri, Mahaçqalada bir küçə Əziz Əliyevin adını daşıyır.

Akademik M. Topçubaşov Əziz Əliyev haqqındakı xatirələrində yazırdı: "Qərribə oğlan idi Əziz. Təhsildə, əxlaqda, mülayimlikdə, xeyirxahlıqda, işgüzarlıqda tayı-bərabəri yox idi". Bəli, onun kimi oğullar dünyaya hər gün gəlir. Belə şəxsiyyətlər Azərbaycanı yaşadır. 1998-ci il may ayının 14-də ulu öndər Heydər Əliyevin sərəncamı ilə dövlət səviyyəsində Əziz Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi təntənə ilə qeyd edilmişdi. Ümummilli lider yubiley gecəsində alimə xas xüsusiyyətlərin incəliklərinə yaxşı bələd olduğunu söyləmiş və onun insani keyfiyyətlərindən danışmışdır: "Azərbaycanda və Dağıstanda işlədiyi illərdə o, elm xadimləri ilə çox sıx təmasda olurdu. Bütün tibb professorları onun dostları idi, onların çoxunu o, hazırlayıb irəli çəkmişdi. Azərbaycan incəsənəti və ədəbiyyatının Üzeyir Hacıbəyli, Müslüm Maqomayev, Bülbül, Niyazi, Səməd Vurğun, Süleyman Rüstəm, Qara Qarayev və bir çox başqaları kimi görkəmli xadimlərilə çox yaxın, mehriban, ailəvi münasibətləri

vardı. Bütün bunlar ona görə olurdu ki, o, çox ziyalı bir adam idi. Yüksək səviyyədə savadlı, mədəni adam olduğuna görə həmişə məhz bu mühitlə təmasda olmağa çalışırdı. Həmin adamlar da onunla yaxın olmaq istəyirdilər. O, hər cəhətdən gözəl insan idi".

2006-cı il dekabrın 5-də ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev böyük alim, ictimai-siyasi xadim Əziz Əliyevin 110 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində keçirilməsi haqqında xüsusi sərəncam imzaladı. 2007-ci ildə alimin yubileyi ölkə ictimaiyyəti tərəfindən təntənəli şəkildə qeyd olundu. Son dərəcə çətin, eyni zamanda şərəfli bir ömür yaşayan, kəşməkeşli yollardan keçib zirvələrə yüksələn Əziz Əliyev Azərbaycan səhiyyəsində, Azərbaycanın tibb aləmində əbədiyaşarlıq qazanmış bir şəxsiyyətdir. Onun ömür yolu gənclərimizə örnək, gələcəyimizə çıraqdır!

**Əhliman ƏMİRASLANOV,
akademik, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı**